

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Distinct. XXXVII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

huius miseræ (ad quam pertinet ignorantia & difficultas, vt idem ait in libro de libero arbitrio, *Cap. 17. li. 3.*) illud tradidit, vbi & venialia peccata inclusit. Hieronymus vero tantum de mortalibus peccatis loquitur, quæ vnusquisque gratia illuminatus vitare valet: vel de homine secundum statum liberi arbitrii ante peccatum, illud ait.

Epilogum facit ad alia transiturus. **K**

Satis diligenter eorum posuimus sententiam, qui dicunt omnes actus naturas bonas esse, & in quantum sunt bonos esse. In quo tractatu quædam interseruimus, quæ non ex eorum tantum persona accipiēda sunt, quia ab omnibus catholicè sapientibus absque hēsitacione tenentur: atq; auctoritatum testimoniis & rationib; eorundē traditionē muniuimus, qui dicunt omnes actus essentia sui, i. in quantum sunt, esse bonos, quosdam vero in quantum inordinate fiunt, peccata esse. Addunt quoq; quosdam nō tantū essentia, sed etiā genere bonos esse, vt reficere esurientē, q. actus est de genere operum misericordiz: quosdam vero actus absolute ac perfectē bonos dicunt, quos non solū essentia vel genus, sed etiam causa & finis commendat: vt sunt illi qui ex bona voluntate proueniunt, & bonum finem metiuntur.

ALIORVM PŌNIT SENTENTIAM

*qui dicunt malos actus nullo modo esse à Deo,
nec, esse bonos siue in eo quod sunt, siue
alio modo.*

DISTINCT. XXXVII.

SVNT autem & alii plurimi longe aliter de peccato & de actu sentiētes: asserunt n. voluntatem malam & actum malum peccata esse, & nulla ratione bona, nec secundum aliquā rationē ex Deo auctore esse, q. sine Deo fiunt. Sine eo nanq; (vt ait

Euan-

*Verum actio
substantia in
in qua peccatum
causam committitur
sine
à Deo, & eo
Ioan. 1. 10*

Euangelista) factum est nihil, i. peccatum quod dicitur esse nihil: non quia non sit actio vel voluntas mala, quae aliquid est, sed quia à vero esse separatae homines, & ad malum trahit: & sic ad non esse deducit. Qui n. à summi boni participatione recedunt, quod solum vere ac proprie est, merito non esse dicuntur. Ideoq; August. dicit. super Ioan. peccatum nihil esse, nihilq; fieri cum peccant homines. Hac ergo ratione astruunt peccatum nihil esse, quia à vero esse hominem elongat. Voluntatemq; malam atq; actionem siue locutionem malam peccatum esse dicunt: quia praevicatio & inobedientia haec sunt, & contra legem Dei sunt, quae tamen sunt, sed ab homine vel diabolo, non à Deo: Nullatenus n. haec à Deo esse dicunt, siue in quantum sunt, siue alio modo.

Qualiter determinent verba Augustini praemissa, quibus ait, Omne quod est, in quantum est, bonum est.

*Aug in prin-
cipio quest.
24. l. 83. qua-
stionum.
10. 4.*

*Ca. 20. § 4.
lib. de vera
religione.*

Illam quoq; Aug. verba quibus dicit. Omne quod est, in quantum est, bonum esse, & Deum habere auctorem, de naturis siue de substantiis tantum accipiendam fore tradunt. Substantiae vero nomine atq; naturae dicunt significari substantias ipsas, & ea quae naturaliter habent, scilicet quae coeacta sunt eis: sicut anima naturaliter habet intellectum & ingenium & voluntatem, & huiusmodi: quae ex verbis August. praemissis colligitur, ubi hominem appellat bonam naturam, & malum hominem malam naturam. Secundum hanc ergo assertionem vel acceptionem, mali actus non sunt naturae vel substantiae, nec etiam boni actus: quod utique videtur Augustinus innuere in libro retractationum, distinguens inter substantias siue naturas, & bonas actiones siue malas. Aperiens n. quomodo intelligendum sit quiddam in libro de vera religione ab ea traditum ait. Hoc de substantiis atque naturis dictum est. Inde enim

enim
pecca-
ras si-
asse
exte-
male
ro m-
re in-
cens-
sunt
malu-
ex de-
est, D-
cit. I-
nihil
Secu-

Ex
sunt
& ip-
posu-
phet-
ipsis
min-
quib-
dete-
que
ergo
At s-
mal-
in p-
cton-
Ex

In
opp-
rum

enim disputabatur, non de bonis actionibus atque peccatis. Apertè hic videtur dividere inter naturas siue substâncias, & actiones siue peccata. Ideoque afferunt præfati Doctores, actiones interiores vel exteriores non esse naturas vel substâncias: quæ si malæ sunt, peccata sunt, neque à Deo sunt. Quod verò mali actus non sint naturæ. Aug. videtur notare in prima responsione contra Pelagianos ita dicens, Opera diaboli quæ vitia dicuntur, actus sunt, non res. Idem in quarta responsione, Omne malum naturam non est, sed actus accidens alicui ex defectu boni. Quamobrem quod natura non est, Deus non fecit: quia natura est omne quod fecit. Item, Omne quod natura bonum est, Deus ex nihilo fecit, non diabolus.

Secundum hos, res aliqua sunt, quæ à Deo non sunt, quibus homines mali sunt.

C
Ex quo colligitur, res aliquas esse, quæ à Deo non sunt, eisque homines mali sunt. Quod nihilominus & ipsi concedunt, innitentes verbis Aug. superius positis: qui in Enchir. determinans illa verba Prophetæ: Veh his qui dicunt bonum malum, dicit de ipsis rebus quibus homines mali sunt, non de hominibus hoc esse intelligendum. Sunt ergo aliqua res, quibus homines mali sunt. Id autem quo homo fit deterior, à Deo non est: quia ut ait Aug. in lib. 83. quæst. Deo auctore non fit homo deterior. Non est ergo Deus auctor rerum quibus homo deterior fit. At sunt aliqua res ut dictum est, quibus homines mali fiunt, quia peccata ipsæ sunt. Ideoque Scriptura in pluribus contestatur locis, Deum non esse auctorem malorum, id est, eorum quæ peccata sunt.

Ex parte eorum præmissa opponitur sententia in illo verbo, Deus auctor malorum non est.

D
In hoc autem verbo superiorum sententiæ rectè opponitur, qui dicunt Deum non esse auctorem eorum quæ mala sunt, in quantum mala sunt, sed in

Hh quan-

*Aug. in fine
1. hiponosti-
con. ibidem
in principio
4. ad 4. arti-
culum, to. 7.*

*In Enchir.
cap. 19. ad
principium.*

*Aug. in me-
dio quæst. 3.
in tom. 4.*

quantum sunt: & in quatum mala sunt, dicunt ea nihil esse. Quid ergo mirum, si Deus dicitur non esse auctor eorum in quantum nihil sunt, cum nihili nullus auctor existere queat? Ideoque cum dicitur Deus esse auctor omnium quae sunt, bonorum isti subintelligi volunt. Bona autem illa esse dicunt, quae naturaliter sunt. Ea vero naturaliter esse dicunt, non solum quae substantiae sunt vel concreta substantiis, qualiter supra acceperunt: sed & omnia quae naturam non priuant bono. Et ita secundum eisdem multiplex in scripturis fit intelligentia, ubi de natura siue de substantia, vel de his quae naturaliter sunt, sermo occurrit, sed supra illum locum Ps. Non est substantia, ita Aug. de substantia disseruit, ut praemissae sententiae videatur consentire dicens, Substantia intelligitur illud quod sumus, quicquid sumus, homo, pecus, terra, sol, omnia ista, substantiae sunt, eo ipso quo sunt naturae ipsae substantiae dicuntur. Nam quod nulla est substantia, nihil omnino est, substantia ergo est aliquid esse. Deus fecit hominem substantiam, sed per iniquitatem lapsus est homo a substantia in qua factus est, iniquitas quippe ipsa non est substantia. Non enim iniquitas est natura quam formavit Deus, sed iniquitas est peruersio quam fecit homo. Naturae omnes per ipsum factae sunt, iniquitas per ipsum non facta est, quia iniquitas non est substantia. In illo hymno trium puerorum vniuersa creatura laudans Deum commemoratur. Laudant enim omnia Deum, sed quae fecit Deus. Laudat ibi serpens Deum, sed non avaritia. Omnia reptilia ibi nominata sunt, sed non aliqua vitia. Vitia enim ex nobis & ex nostra voluntate habemus, & vitia non sunt substantia. Intendant diligenter his verbis praemissarum assertores sententiarum, & percipere poterunt rationem & causam dictorum, ubi scriptura de natura vel substantia mentionem facit. II-

Psal. 68.

Dan. 3.

cit. Illarum vero sententiarum iudicium prudentis lectoris, cui utriusque sententiæ notitiam plenariè dedimus arbitrio relinquimus, ad ea quæ adhuc nobis supersunt, tractanda festinantes.

*Quod de peccato non de pœna intelligitur cum dicitur,
Deus non est auctor mali.*

E

Cum igitur in hoc omnes consentiant Catholici tractatores scilicet quod Deus non est auctor malorum, cauendum est tamen ne malorum nomine pœnas sicut peccata, generaliter includas. Pœnarum enim Deus auctor est, sicut ipse per Prophetam ait: Non est malum in ciuitate quod Dominus non fecerit. Item alibi ex persona sua ait: Ego sum Deus, creans malum, & faciens bonum. Ecce hic dicitur creasse & fecisse malum, sed mali nomine pœna intelligitur, non peccatum, sicut è conuerso cum dicitur, Deus non esse auctor malorum, nomine mali peccata intelliguntur. Ideoq; Aug. qui dixerat in lib. 83. quæst. quod Deus auctor mali non sit, in 1. lib. retract. quomodo intelligendum sit aperit dicens: Videndum est ne male intelligatur quod dixi, Deus auctor mali non est, qui & omnium quæ sunt auctor est, quia in quantum sunt, in tantum bona sunt. Et ne hinc putetur non ab illo esse pœnam malorum, quæ utique malum est, his qui puniuntur, sed hoc ita dixi, sicut dictum est, Deus mortem non fecit, cum alibi scriptum sit, Mors & vita à Domino est. Malorum ergo pœna quæ à Deo est, malum est quidem malis, sed in bonis Dei operibus est, quoniam iustum est ut mali puniantur, & utique bonum est omne quod iustum est. Sic ergo dicitur Deus non fecisse mortem, quia non fecit illud pro quo mors infligitur, id est, peccatum. Audisti Lector causam dictorum, ex qua sana intelligentia firmatur cum dicitur, Deus non est auctor mali, & Deus mortem non fecit.

*Amos 3. b.**Esa. 45. c.**Quæst. 21.**in fin. to. 4.**Li. 1. retract.**cap. 26. ad**principium**tom. 1.**Sap. 1. cap.**Ecc. 11. b.*

Hh 2

DE